

Sydän metsässä, Kainuun uusi sairaala -prosenttitaidehanke

(8.11.2017)

1. KOHDE: Kainuun uusi sairaala (2/2017 – 12/2021)

Kainuun keskussairaalan tilat ja toiminnot uudistuvat vuoteen 2021 mennessä. Uusi sairaala on päivystävä keskussairaala, jossa toimivat kaikki keskeiset erikoissalat. Kyseessä on Kainuun suurin julkinen rakennushanke, jonka laajuus on 46 000 brm².

Kainuun uusi sairaala yhdistää perus- ja erikoistason terveydenhuollon palvelut. Uudessa sairaalassa kainuulaiset asiakkaat saavat laadukasta palvelua valoisassa ja viihtyisässä, asiakaslähtöisessä hoitoympäristössä, jossa korostuvat turvallisuus, esteettömyys ja kuntoutumisen tukeminen.

Rakentaminen toteutetaan yhteisvastuullisella allianssimallilla, jonka osapuolia ovat Kainuun sote-kunta-yhtymä, Skanska, Sweco ja Caverion.

2. TEEMA JA TAVOITTEET

Uudessa sairaalassa taide ilmentää vivahteikkaasta kulttuuriperinteestä kumpuavaa, vahvaa maakunnan identiteettiä ja kainuulaisuuden juuria. Taiteessa kuvastuu kainuulainen sisu ja tulevaisuuteen katsova luonteenpiirre, mikä toimii kannustavana voimavarana niin asiakkaille kuin henkilökunnallekin.

Kainuun uudessa sairaalassa taide luo virkistäviä ja kannustavia ympäristöjä, joissa edistetään asiakkaiden, omaisten sekä henkilökunnan hyvinvointia. Se tarjoaa taide-elämyksiä, joissa on läsnä menneisyyttä, nykyisyyttä ja tulevaa yhtä lailla kuin todellisuutta, surrealismia ja fantasiaa. Tämä monitasoinen ja vuorovaikutteinen matka alkaa sairaalan piha-alueelta ja jatkuu sisätiloihin. Ympäröivä taide tukee myönteistä asiakas- ja hoitokokemusta luomalla positiivisen kontrastin henkisesti ja fyysisesti vaativiin sairaalakäynteihin.

Kainuun uusi sairaala -hankkeessa taide voi yhdistyä kuntoutustoiminnan tukemiseen eli kannustamaan asiakkaita kohti tavoitteita. Taide voi tuoda kuntoutusharjoituksiin luovuutta, koukuttavuutta ja oppimisen iloa sekä elämänmyönteistä estetiikkaa.

Sydän metsässä

Kainuun uudesta sairaalasta rakentuu merkittävä puurakentamiskohde. Tätä kokonaisuutta täydentää prosenttitaidehankkeen metsäteema. Sydän metsässä -taidehankkeen lähtökohtana on kainuulaisten metsäsuhde.

Kainuu on tunnettu jylhän kauniista luonnosta. Naavapartaiset korpikuusikot ja komeat ikihongikot ovat osa paikallista mielenmaisemaa. Luonnon esteettistä kokemista tutkittaessa on havaittu, että miellyttävässä metsämaisemassa korostuvat harmonisuus ja monimuotoisuus, yllätyksellisyys ja salaperäisyys. Kiinnostava maisema tarjoaa kokijalleen myös jotain mitä etsiä, tutkia ja löytää. Kainuun uuteen sairaalaan taiteen keinoin luotu metsäkokemus tavoittelee vastaavia kriteereitä.

Tavoitteena on, että taideteoksista välittyisi kainuulainen ilmaisun vahvuus, monipuolisuus ja aitous, jotka myös muissa kulttuurimuodoissa - kuten kirjallisuudessa, musiikissa tai teatterielämyksissä - ovat välittyneet yleisölle.

3. UUDEN SAIRAALAN TAIDEHANKINNAT

Rahoitus

Uuden sairaalan taidehankinnat ovat osa rakennushanketta soveltamalla ns. prosenttitaiteen periaatetta. Määräraha taiteelle on 400 000 euroa.

Hanke mahdollistaa myös yksityisen sektorin sponsorointituen, esimerkiksi yksittäisten teosten tai kokoelmien lahjoittamisen tai kokoelmahoidon tukemisen.

Hankintatavat

Kuntayhtymän taidekokoelma

Uuteen sairaalaan sijoitetaan teoksia Kainuun sotien nykyisestä taidekokoelmasta. Kokoelma dokumentoidaan ja teosten kunto kartoitetaan. Sijoitukseen valituille teoksille tehdään tarvittavat hoitotoimenpiteet ennen uudelleen sijoitusta. Tavoitteena on kokonaisuusien luominen, jossa huomioidaan teemojen ja tunnelmien vaihtelu.

Muut julkiset ja yksityiset taidekokoelmat

Kainuun uusi sairaala tarjoaa mahdollisuuden julkisille tai yksityisille taidekokoelman omistajille saada teoksiaan esille sairaalan uusiin tiloihin deponointien tai lahjoitusten kautta.

Tilaustaide

Tilausteoksien hankintaan perustetaan taiteilijapankki, johon kriteerit täyttävät taiteilijat voivat ilmoittautua. Valinnat tehdään taiteilijoiden aiemman tuotannon ja haastattelun perusteella alkuvuonna 2018.

Valittujen taiteilijoiden luonnosten ja kustannusarvioiden perusteella laaditaan sopimukset teosten tilaamisesta keväällä 2018.

Suorahankinnat

Prosenttitaidehankkeessa tehdään myös suorahankintoja erikseen suunniteltuihin sijoituspaikkoihin. Suorahankinnat ajoittuvat vuosiin 2018 - 2020.

Valintojen lähtökohdat

Taiteilijavalinnoissa painotetaan Kainuussa asuvia ja työskenteleviä kuvataiteen ammattilaisia. Lisäksi myös muilla kuvataiteilijoilla, joiden tuotannossa korostuvat hankkeen teemat ja tavoitteet, on mahdollisuus ilmoittautua taiteilijapankkiin. Innovatiivisuus ja kiinnostus sosiaali- ja terveysalalle suuntautuviin taideteoksiin ovat myös valinnoissa arvostettavia tekijöitä.

Taiteilijan tuotannossa huomioitavia seikkoja ovat tekniikan hallinta, viimeistelty lopputulos, materiaalien käytön omaleimaisuus ja teeman käsittely persoonallisella tavalla. Teoksissa arvioitavia seikkoja ovat sisällön laadukkuus, monitasoisuus, moniaistisuus, vuorovaikutteisuus sekä visuaalinen ja sisällöllinen leikkittely.

Teosten valinnassa huomioidaan ensisijaisesti sekä sairaalan toiminnan että arkkitehtuurin asettamat erityisvaatimukset. Taidesuunnitelmassa nostetaan esiin mm. valo- ja biotaidetta, joka täyttää sairaalakriteerit, kuten hygieni- ja turvallisuusvaatimukset. Biotaide käsitetään tässä yhteydessä orgaanista aineistoa hyödyntäväksi, ihmisen ja ympäristön suhdetta kommentoivaksi taiteeksi.

Taiteen sijoittuminen

Sairaalan taiteessa panostetaan taiteen kohtaamiskokemukseen. Kohtaamisista taiteen kanssa pyritään saamaan uudenlaisia ja yllätyksellisiä. Taiteen kohtaamiselle luodaan tiloja, joissa on mahdollisuuksia taiteen nauttimiselle ja tutkimiselle.

Kainuun uuteen sairaalaan hankitaan sekä rakennukseen integroituneita teoksia että itsenäisiä teoksia sisä- ja ulkotiloihin.

Mahdollisia kohteita ovat:

Ulkotiloissa:

- a) Julkisivu
- b) Kattotasanteet
- c) Piha-alueet

Sisätiloissa:

- a) Pääaula
- b) Sisäkatu (ml. portaikko, syvennykset, hissiaulat)
- c) Kuntoutuskadut
- d) Poliklinikoiden odotustilat
- e) Osastotilat
- f) Psykiatriset yksiköt
- g) Potilashuoneet
- h) Yleisö-WC:t
- i) Lasten ja nuorten yksiköt
- j) Muut yksiköt ja erityistilat: esim. hiljentymishuone, päiväsairaala ja dialyysiyksikkö, ravintolatilat ja henkilökunnan taukotilat
- k) Opasteet